

MAGAZINE
VOOR EN DOOR
INWONERS
VAN HETEREN

de Peperbus

JAARGANG 14 . NR 51 . JULI 2026

Een dorp waar ze elkaar groeten

De redding van Ko
De Hetersche kadokaart is er!
Hofstede De Beemd, een huis vol verhalen

GRATIS

FASHION ZONNEBRIL OF ERGRO BUREAUBRIL OP STERKTE bij aankoop van een complete bril

Niet scherp zien kan veel ongemakken veroorzaken in het dagelijks leven. Zoals in het verkeer, op het werk of bij het gebruik van de computer. Daarom is het verstandig om uw ogen regelmatig te laten 'checken'.

We zien u dan ook graag bij Van Ijzendoorn Optiek. U kunt dan meteen de **NIEUWE COLLECTIES** bekijken en gebruik maken van onze actie.

Bij aanschaf van een complete bril ontvangt u namelijk een **GRATIS ERGRO BUREAUBRIL of FASHION ZONNEBRIL OP STERKTE*** uit de door ons geselecteerde collectie met merken.

Misschien ten overvloede, maar wist u dat wij uw eventuele zorgvergoeding automatisch kunnen declareren zodat u er geen omkijken meer naar heeft?

Graag tot ziens bij Optiek van Ijzendoorn!

* Vraag naar de voorwaarden.

Welkom!

OPTIEK

VAN IJZENDGORN

Polenplein 28, Driel
Telefoon 026 4743273
www.optiekvanijzendoorn.nl

INHOUD

Voorwoord	3
Hofstede De Beemd, een huis vol verhalen	4
Heteren in actie	7
Heteren bij nacht	9
Help! Uw bibliotheek verzuipt	10
Twee Heterenaren krijgen een lintje	12
Vanuit de Peperbus	15
Fotoimpressie NEMO Science tour en Kermis	16
Een dorp waar ze elkaar groeten	18
De kleine prins van de Boterhoek	20
'Nieuw' in Heteren	22
Uit de huiskamer van Heteren	25
De redding van Ko	26
Heeft de spaarpool zijn doel gehaald?	29
Van de dorpsraad	31
Hart van Heteren: Brasserie De Boef	32

Wil je ook een artikel plaatsen namens jouw vereniging, stichting, straat of ander initiatief in de volgende editie? Stuur dan uiterlijk voor 11 oktober 2026 jouw artikel naar hetereninactie@peperbus-heteren.nl. Een bericht voor 'Heteren in actie' telt maximaal 140-150 woorden. Eventuele foto's graag met volgende resolutie aanleveren. Op basis van beschikbare ruimte wordt de grootte van de foto aangepast. De volgende Peperbus verschijnt op 5 november 2026.

Foto cover: Niels van den Abeele

Colofon	Schrijvers	Correctie
Redactie	Roelie van der Weide	Jos Bode
Janette Huisman	Fred Hendriksen	Janette Huisman
Peter van Bussel	Johan Kroes	Henriëtte Abbink
Peter Willemsen	Sebastiaan Jansen	Fotografie
Louis van de Geijn	Louis van de Geijn	Suzanna
Johan Kroes	Jos Bode	Kolenbrander
Suzanna Kolenbrander	Bert ter Haar	Guido Roncken
	Hanneke Hoogakker	Astrid Dievelaar
Vormgeving	Inge Lucas	Druk
Herman Dijenborgh,	Remko Rijkse	Damen Drukkers
Beyond-Illusions.nl		Oplage 2.150

Website en
coördinatie bezorging
Paméla Zeylstra

Ideeën en opmerkingen aan
info@peperbus-heteren.nl
Website www.peperbus-heteren.nl

De Peperbus is een uitgave van de non-profit Stichting De Peperbus. Het blad is een initiatief van Ondernemers Vereniging Heteren, s.v. S.D.O.O., Forte Welzijn, EHBO en Dorpsraad Heteren.

Kom met verhalen

Mensen zitten vol verhalen. Daarvan getuigt de Peperbus elke keer weer. Datzelfde geldt voor gebouwen. In dit nummer tekenen we het verhaal op van de boerderij De Beemd (pagina 4 en verder). Een klassieke T-boerderij zoals Heteren er nog maar een paar kent. Dicht bij het dorp en toch ook nogal onopgemerkt.

De Beemd vertelt het verhaal van een jongeman die aan een avontuur begint, hoofdschuddend gevolgd door zijn omgeving. Dat verhaal wordt intussen verder geschreven door de volgende generatie, die ook weer dromen heeft.

In dit nummer ook het aangrijpende verhaal van een oudere dorpsgenoot (De redding van Ko, pagina 26). Al beleefde hij het drama in zijn familie toen hij nog maar een baby was, het heeft toch zijn leven getekend. Zoals Leo Vroman dichtte: *Kom vanavond met verhalen hoe de oorlog is verdwenen / en herhaal ze honderd malen: alle malen zal ik wenen.*

Oorlogsgeweld bepaalde eveneens het lot van een bijzondere figuur die in de jaren dertig op de boerderij Boterhoek woonde: een heuse Indische prins (pagina 20 en verder). Hij stierf niet door een Duitse kogel, maar werd het slachtoffer van een andere oorlog, die een einde moest maken aan de eeuwenlange koloniale greep van Nederland op Indonesië.

En hoe is het gesteld in het Heteren van vandaag? Het korte antwoord is: beter. Samengevat in een simpel rapportcijfer geven dorpsbewoners een 7,3 voor 'leefbaarheid', en dat is een verbetering ten opzichte van eerdere metingen. Daaronder zit een scala van meningen, positief én negatief, eensgezind én tegenstrijdig. Meer op pagina 18 en 19.

Het ligt voor de hand om dat positieve rapport (mede) toe te schrijven aan het realiseren van een aantal grote projecten in de afgelopen jaren. De Dorpsraad beschrijft op pagina 31 hoe veel moois tot stand is gekomen, en wat dat aan kruim gekost heeft.

Door alles heen loopt het besef dat zoiets als leefbaarheid gemaakt wordt door mensen. In de Peperbus hebben we al vaak de lof gezongen van de vrijwilliger. In dit nummer (pagina 12) komen er twee aan het woord die letterlijk en figuurlijk een lintje hebben verdiend. Zij staan voor honderden anderen die zich verdienstelijk maken. Dat is best een hoger cijfer waard dan die 7,3.

de redactie

Verschijningsdatum volgende editie 5 november 2026

Wat je niet kent, zie je niet.
Totdat je het ineens herkent
en het overal lijkt op te duiken.

Hofstede de Beemd een huis vol verhalen

Ilonka van den Bergh-Hoencamp en haar vader Jan Hoencamp

DOOR HANNEKE HOOGAKKER, FOTO GUIDO RONCKEN | Zo verging het velen met Hofstede de Beemd. Een verborgen parel, verscholen achter de paarden van manege De Fruithof en grenzend aan de achtertuin van de Haantjes. Een huis met niet alleen muren en balken, maar een ziel. Een huis vol verhalen. En precies dáárom wil Ilonka van den Bergh-Hoencamp [34] dat die verhalen niet verloren gaan. Het zijn de verhalen van haar vader Jan Hoencamp [70], die zijn leven lang bouwde aan deze plek. “Mijn vader kan zó mooi vertellen”, zegt ze. “En dit huis... dat is zijn levenswerk. Dat moet blijven bestaan.” Daarom nam ze het initiatief voor een boek. Een boek dat nu vorm krijgt, bladzijde voor bladzijde. Als alles volgens plan verloopt, ligt het in juli voor het eerst in handen.

Terug naar 1979

Een 25-jarige Jan Hoencamp ziet zijn droom voorbijkomen aan-gezien boerderij Hofstede de Beemd te koop staat. Geen makelaar met glanzende foto's, maar een veiling in café *Het Wapen van Heteren*. “Ik wilde het zó graag”, vertelt Jan. “Ik ben eerst naar de bank gegaan om te kijken wat ik kon lenen.” Samen met een vriend stapt hij het café binnen. De ruimte is gevuld met nieuwsgierigen en bidders. En daar zit hij dan. Jong, ambitieus, met knikkende knieën. “Ze zeiden nog: ‘Snotjoch, dat kun je toch niet betalen.’” De veiling begint. De veilingmeester start hoog en telt langzaam terug. De spanning is voelbaar. Jan vertelt: “Als je het wilde hebben, moest je ‘mijn!’ roepen. En dan was het ook echt van jou.” Het bedrag zakt... tot precies zijn grens. Zijn moment. “Dus ik riep: ‘mijn!’” En zo wordt een 25-jarige jongen eigenaar van een grote, vervallen boerderij. Een droom maar ook een enorme opgave. Thuis slaat de schrik toe. “Mijn moeder heeft gehuild”, zegt Jan. “Ze was zó bezorgd. Zo’n groot huis, zoveel werk...” Jan is eigenaar geworden van een typische Betuwse T-boerderij uit 1850. Er zijn bekende Heterense families aan verbonden, zoals Van de Westeringh en Hoogakker, en nu dus de Hoencamps.

Werk dat er ook kwam, in overvloed

Vanaf de volgende dag gaat Jan aan de slag. Overdag werkt hij als loodgieter en 's avonds bouwt hij verder. Tot laat. Dag in, dag uit. Alleen op zondag ligt het werk stil. “Dat heeft me misschien wel gered”, zegt hij. Zijn kinderen herinneren zich die zondagen goed. “Dan zat hij te slapen in zijn stoel”, vertelt Ilonka. “Helemaal uitgeput.” Zijn vrouw Eja staat vanaf het eerste moment naast hem. Onmisbaar, want het project vraagt alles. De eerste jaren woont het jonge stel in een stacaravan in de tuin. Wanneer hun zoon Martin wordt geboren, leven ze daar met z'n drieën. Klein, eenvoudig, maar vol toekomst.

Later verhuizen ze naar een eerste deel van de boerderij. Maar het werk blijft. Stap voor stap groeit het huis en het gezin groeit mee. Er worden nog drie dochters geboren en zo wordt het gezin compleet. De boerderij is groot en biedt leefruimte voor wie het nodig heeft. Zo heeft er jarenlang een gezin gewoond dat op de vlucht was.

De ziel van het huis zit in kleine dingen

Zoals die ene stoel. Tijdens het gesprek zit Jan in zijn vaste fau-

teuil naast de kachel in de keuken. Zijn plek. Vroeger zat niemand anders daar. Dat hoefde niet uitgesproken te worden want dat was gewoon zo. En eigenlijk is dat nog steeds zo. Alleen is het nu de stoel van opa.

Ook de keuken vertelt verhalen. Over koude winters toen het binnen nog guur kon zijn en moeder Eja de pyjama's van de kinderen op de kachel legde. Warm voor het slapengaan. Ilonka doet dat nu zelf voor haar eigen kinderen. Kleine rituelen die de tijd overbruggen.

En zo leeft het huis verder

Als jongste van vier besluit Ilonka uiteindelijk het levenswerk van haar ouders voort te zetten. Niet overhaast, maar stap voor stap. Zij en haar man Wim wonen eerst op zolder. “Ik merkte dat ik steeds vaker zat te mijmeren”, vertelt ze. “Wat zou dit huis kunnen zijn?” Zonder het van elkaar te weten, blijken ze allebei dezelfde gedachten te hebben. Zodra het stel het uit-spreekt, valt alles op zijn plek. Misschien is Hofstede de Beemd wel hun plek. Al is er ook een praktische kant. “Mijn man is heel handig”, lacht ze. “Dat heb je hier wel nodig.” Maar er speelt meer. Ilonka studeerde Social Work, een opleiding waarin verbinding en maatschappelijke betrokkenheid centraal staan. Die visie wil ze laten terugkomen in haar plannen voor het huis.

“Voor mij is dit niet alleen een plek om te wonen”, zegt ze. “Ik wil dat mensen zich hier welkom voelen. Dat er ruimte is voor ontmoeting, rust... misschien zelfs voor mensen die dat nodig hebben.” Hofstede de Beemd behoudt daarmee haar betekenis: niet alleen als familiehuis maar als plek die iets teruggeeft. Net zoals haar ouders dit vroeger hebben gedaan.

Van vader op dochter

Ilonka lijkt op haar moeder, zegt ze zelf. Maar in haar ideeën, haar durf en haar blik op de toekomst klinkt ook haar vader door. Het zit in hen allebei: mogelijkheden zien waar anderen vooral werk zien. En Hofstede de Beemd? Dat blijft wat het altijd al was. Voor het gezin veel buiten en avonturen beleven in de natuur om het huis. Ilonka vat het misschien wel het mooist samen: “Dit huis leeft. Het geeft je ruimte om te dromen, maar ook om iets te betekenen voor een ander.” <

FINANCIËEL ADVIES
VOOR IEDEREEN

VERZEKERINGEN

HYPOTHEKEN

BANKZAKEN

PENSIOENEN

HETEREN

WIJCHEN

ELST

ZETTEN

HETEREN@BLAAKVERZEKERINGEN.NL

| 026 47 22 453

| WWW.BLAAKVERZEKERINGEN.NL

APK-keuringen

Uitlijnen

Banden

Aircoservice

Schadeafhandeling en reparatie

Verkoop nieuw en gebruikt

Bosch diagnose-partner

www.muysautos.nl

Autobedrijf

J.Muys & Zn

PvMG Groen 1-3

6666 LP Heteren

(026) 472 22 63

STAP ELEKTRA B.V.

ELEKTRA INSTALLATIE BEDRIJF

Voor al uw elektra werkzaamheden en installeren van zonnepanelen.

STAP ZON ELEKTRA B.V.

Zonnepanelen en E-laadstations

Poort van Midden Gelderland Groen 7

Tel: (026) 4722 928

6666 LP Heteren

www.stapelektra.nl

BIJ PROFILE KUN JE TERECHT VOOR:

BANDEN

APK

ONDERHOUD

VELGEN

AIRCO

REPARATIE

Voor je auto wil je alleen het beste. Het beste onderhoud, de beste reparaties, de beste banden en velgen en de beste service. Kortom, full service waar je blij van wordt. En je auto ook. Voor de beste prijs natuurlijk. Dat kan.

Bij Profile Car & Tyreservice. Je bent van harte welkom!

SCAN MIJ

PROFILE

KOOS VAN ELK

Arnhem

Sneliusweg 24, 6827 DH

T 026 364 42 11

Duiven

Impact 9, 6921 RZ

T 026 312 18 10

Heteren

Weerbroek 3, 6666 ML

T 026 472 17 71

Huissen

Nijverheidsstraat 10a, 6851 EJ

T 026 325 52 30

HETEREN IN ACTIE

Hart van Heteren
open voor jouw

Evenementen
in ons dorp

17-21 augustus > Fun4kids week

De Kinderspeelweek in Heteren is al meer dan 14 jaar de gezelligste en leukste week voor kinderen vanaf 4 t/m 12 jaar. Zoals gebruikelijk zijn we weer te gast bij Manege 'de Fruithof'.

29 augustus > Rommelmarkt

Kom ook gezellig zoeken naar waardevolle 'rommel' of iets lekkers? Iedereen is welkom vanaf 11.00 uur op de parkeerplaats naast de Hervormde kerk (Kastanjelaan 14). Van 11.00 uur tot 15.00 uur.

12 september > Heel Heteren Bakt

Kom je weer genieten van al het lekkers wat gebakken wordt door onze thuisbakkers? Dit jaar organiseren we de 3e editie van 'Heel Heteren Bakt'. Bak mee met de taartenwedstrijd. De creaties worden gepresenteerd tijdens de proeverij van 14.00 tot 16.00 uur op het dorpsplein. Een publieks- en vakjury kiezen de meesterbakkers van Heteren. Meedoen? Loop even binnen bij de Huiskamer van Heteren.

21 sept.

HeterUN

2 oktober

Herdenking Never Forget Them

30/31 okt.

Halloween Trick or Treat

15 nov.

Sinterklaasintocht

19/27 dec.

Kerstroute

1 jan. 2027

Nieuwjaarsduik

23 jan. 2027

Winter Wandelfestijn

januari

Winter Wonderland

Kijk voor actuele zaken op

www.hartvanheteren.nl/evenementenkalender

Anneke Wenting overleden

Op 24 april is, bijna 79 jaar oud, Anneke Wenting - van Wetter overleden. Zij was in haar goede dagen betrokken bij een groot aantal activiteiten in Heteren en deels ook daarbuiten. De sportieve jeugd kende haar als trainster van volleybalvereniging Toesj. Zij organiseerde daarnaast selectietrainingen en districtstrainingen voor de Nederlandse Volleybal Bond (Nevobo).

Anneke was ook op allerlei andere fronten actief in de Heterense gemeenschap. Zo was zij lid van diverse verenigingen: de oudercommissie van de Christelijke Kleuterschool, de op vrouwen gerichte activiteiten als VOS (Vrouwen Oriënteren zich op de Samenleving) en VIDO (Vrouwen in de Overgang). Anneke was ruim 25 jaar lid van het Videoteam, dat ontspannende en informatieve opnamen maakte voor de bewoners van Liefkenshoek. Ze was ook betrokken bij de organisatie van de cursus Kijk op Kunst.

de BRUG

JUBILEUMWEEKEND

Gym- en dansvereniging de Brug 55 jaar!

4 JULI - JUBILEUMSHOW

In onze feestelijke Jubileumshow kunt u genieten van spectaculaire optredens van onze dans- en turngroepen. Kom gezellig kijken!

5 JULI - JUBILEUMDAG

Op deze feestelijke dag vieren we al spelend en sportend het 55-jarige bestaan van onze vereniging. Plezier voor jong en oud!

Meer informatie? Ga naar

www.gvdebrugheteren.nl

EETCAFE T DORP

BRUGMAN

GERRITSEN HETEREN

M.H. Looyseghder

Mabo

STAP ELEKTRA B.V.

Dat we dit samen kunnen vieren hebben we mede te danken aan onze sponsors!

Ook een artikel plaatsen...

Wil je ook een artikel plaatsen namens jouw vereniging, stichting, straat of ander initiatief in de volgende editie? Stuur dan uiterlijk voor 11 oktober 2026 jouw artikel naar hetereninactie@peperbus-heteren.nl. Een bericht voor 'Heteren in actie' telt maximaal 140-150 woorden. Eventuele foto's graag met voldoende resolutie aanleveren. Op basis van beschikbare ruimte wordt de grootte van de foto aangepast. De volgende Peperbus verschijnt op 5 november 2026.

de Peperbus

7

Help een kind groeien en word vrijwilliger bij Forte School!

In de gemeente Overbetuwe zijn er kinderen die nét dat beetje extra aandacht kunnen gebruiken om met meer plezier en zelfvertrouwen naar school te gaan. Bij Forte School begeleiden we leerlingen vanaf groep 3 van de basisschool tot jongeren in het voortgezet onderwijs. Met jouw hulp kunnen zij groeien, ontdekken wat ze kunnen en weer met zelfvertrouwen naar school gaan.

Wat doet een vrijwilliger bij Forte School? Je biedt 1-op-1-begeleiding, thuis bij het gezin, op school of in de bibliotheek. Wat het beste past. Wat heb je nodig? Eigenlijk maar één ding: een warm hart en de wens om een kind te helpen groeien. Je hebt géén onderwijsachtergrond nodig! Wij kijken samen waar jouw kracht en interesses liggen. Of dat nu taal, rekenen, plannen of motiveren is. Meer info: liselotte.de.bruijn@fortewelzijn.nl of telefoon: (06) 51 24 41 46

Coördinatoren Buurtcirkels ontmoeten elkaar op 24 augustus

Trek je ook de kar van een Buurtcirkel? Dan vind je het vast leuk om met andere mensen van gedachten te wisselen. Op 24 augustus organiseren drie inwoners uit Elst en Valburg, i.s.m. Forte Welzijn, een bijeenkomst voor de coördinatoren van Buurtcirkels in de Overbetuwe.

Langzamerhand hoor je het steeds vaker want er ontstaan meer Buurtcirkels in het land en ook in de Overbetuwe. Ik hoor je denken: Gaan contacten in de buurt niet gewoon vanzelf? Veel wel. Een praatje aan het hek of op straat. Misschien een keer de planten water geven als de bure

vakantie zijn. Hoe beter je elkaar kent, des te makkelijker sta je klaar voor elkaar met kleine klusjes. Maar durft iedereen ook echt hulp te vragen aan de bure

Bij een Buurtcirkel spreken een x-aantal mensen, die dicht bij elkaar wonen, samen af om klaar te staan voor elkaar. Meestal doen er tien tot twaalf huishoudens mee die onderling goede afspraken met elkaar maken. Vaak zijn er twee coördinatoren die vraag en aanbod combineren. Dat maakt

het voor de hulpvrager makkelijker om een vraag te stellen.

Op 24 augustus gaan we op informele wijze in gesprek over de rol van een coördinator, de verbinding van de Buurtcirkel, wat goed gaat of wat anders kan. Mensen die bezig zijn om een Buurtcirkel op te zetten of hier over nadenken zijn natuurlijk ook welkom.

De bijeenkomst is van 17.00 tot 19.00 uur is bij Museumboerderij den Tip in Herveld, met soep en een broodje. Graag aanmelden voor 19 augustus bij karin.veldkamp@fortewelzijn.nl

Kinderkleding- en speelgoedbeurs op zaterdag 19 september

Op zaterdag 19 september is er weer kinderkleding- en speelgoedbeurs in sportzaal Het Binnenveld te Heteren. Tussen 11.00 en 13.30 uur bent u welkom om leuke kinder- en tienerkleding voor een klein prijsje aan te schaffen. Alle kleding hangt op maat gesorteerd op hangers. Ook kunt u terecht voor boeken, speelgoed, positiekleding, babyspullen, verkleedmaterialen en sportschoenen. Entree is gratis. Bij de kassa betaalt u 15% extra i.v.m. organisatiekosten. Betalen kan contant, maar pinnen heeft de voorkeur. Inbrengen van kleding en/of speelgoed kan op vrijdag 18 september. Samen met de beursmedewerkers wordt de verkoopprijs bepaald. Inlevertijden: 9.00-11.30, 13.00-16.00 en 19.00-20.30 uur. Inschrijfkosten zijn €2,- per 30 stuks kleding en 30 stuks speelgoed. Ingebrachte spullen dienen schoon en compleet te zijn. Meerdere inschrijvingen zijn mogelijk. Als u de niet verkochte spullen retour wenst, rekenen we €3,- extra per inschrijving. Deze spullen kunnen op zaterdag 19 september tussen 15.30-16.00 uur worden opgehaald. Niet opgehaalde artikelen gaan naar onze goede doelen. Zie ook www.kinderkledingbeursheteren.nl

DOOR LOUIS VAN DE GEIJN | Op het eerste gezicht lijkt het op een mislukte luchtfoto. In werkelijkheid is het een nachtelijke drone-opname van Heteren met een speciale camera. De donkere, rode of gele kleuren maken zichtbaar waar wel of geen warmte uit de huizen weglekt.

Nachtelijke warmtefoto van een deel van de Bloemenbuurt. Bovenin de Liefkenshoek.

Campagne moet mensen warm maken voor isolatie

Heteren bij nacht

Tijdens een frisse januarinacht liet de gemeente drones vliegen boven een groot deel van het dorp. De beelden die dat opleverde, vormen een aanzet voor de isolatiecampagne die eraan bij moet dragen dat we in 2050 zonder aardgas kunnen. Met beter isoleren sla je vier vliegen in één klap: het huis wordt prettiger om in te wonen; de stookkosten worden minder; de woning wordt meer waard; de uitstoot van CO₂ (waardoor de aarde opwarmt) wordt beperkt. Als de (duurzame) energie dan ook nog van eigen bodem komt, zal dat de kwetsbaarheid voor conflicten en andere schokken in de wereld verminderen.

Kostbaar

Nadelen zijn er ook. Een wat ouder huis geschikt maken om zonder gas verder te gaan, kost zo maar een halve ton of meer. Daarom geeft de overheid een zetje. Los van de bijdrage van de rijksoverheid (zie www.rvo.nl/isde) doet de gemeente Overbetuwe duizend euro in het zakje. Het gaat dan om woningen met twee slechte bouwdelen (vloer/dak/muur/glas) of met een energielabel van D of lager. Dat zijn vooral oudere huizen, waar flinke stappen kunnen worden gemaakt voor betrekkelijk weinig geld. Bijvoorbeeld door vloer, dak of gevels (beter) te isoleren. Huizen met een hoger label kunnen in aanmerking komen als er tenminste twee slecht geïsoleerde bouwdelen zijn om aan te pakken.

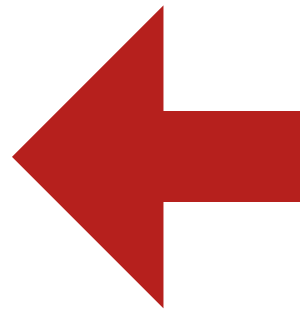
De bonus van de gemeente is enkel gericht op bewoners/eigenaren van huizen die op 1 januari 2022 voor de onroerendzaakbelasting een waarde hadden van niet meer dan € 477.000. Bewoners van huurwoningen zijn aangewezen op de verhuurder. Deze moet uiterlijk in 2028 alle woningen tenminste goed genoeg maken voor energielabel D.

Vijftigtal

De gemeente hoopt met de warmtefoto's en de desgewenste begeleiding zo veel mogelijk mensen te motiveren om hun huis te verbeteren. Een speciale informatieavond begin maart over de warmtescans in De Bongerd werd druk bezocht. De beelden zijn tot en met 24 juni online zichtbaar geweest. Eind mei waren ze door 1.650 mensen tenminste één keer bekeken. Een vijftigtal Heterenaren had op dat moment een gesprek met een specialist aangevraagd. In de hele gemeente Overbetuwe hebben tot nu toe 58 huishoudens in dit verband gemeentelijke subsidie ontvangen voor het isoleren van hun woning. <

Meer informatie staat op overbetuwe.nl/isolatieacties. Of mail naar duurzaamheid@overbetuwe.nl.

Help! Uw bibliotheek verzuipt

De medewerkers van de nieuwe bibliotheek

Boer Philipse rijdt tijdens een actiedag door de dorpen

DOOR FRED HENDRIKSEN | Schrik niet beste lezers, er is niets mis met uw bibliotheek, maar deze kreet werd bedacht in 1983. De leidinggevende bibliothecaris, Lex Kamphuis van de Openbare Bibliotheek Heteren aan de Hyacintenstraat, bedacht deze slogan ten behoeve van een landelijke actiedag tegen de harde bezuinigingen van de toenmalig minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, Eelco Brinkman..

Heteren beschikte sinds de beginjaren zeventig over een eenvoudige uitleen van boeken. In de huidige woning van de familie Kuipers aan de O.L. Vrouwenstraat woonde toen de familie van Gerard Timmer. Zijn vrouw was een boekwinkeltje begonnen, waarin zij naast verkoop van boeken en kantoorartikelen ook op kleine schaal boeken uitleende. Serieuzer werd het, toen vanuit een zaaltje in sporthal 'de Rauwendaal', onder auspiciën van de Provinciale Bibliotheek Centrale Gelderland, een veel groter assortiment aan boeken werd uitgeleend. In 1977 verhuisde de bibliotheek naar een ruime portocabin op het parkeerterrein westelijk van het verzorgingshuis 'Liefkenshoek'. Ellen Span, toen als vrijwilliger verbonden aan de bibliotheek, kan het zich allemaal nog heel goed herinneren. De plannen voor een nieuw te bouwen bibliotheek waren intussen al door de gemeente Heteren gemaakt. Met een streefdatum om op 1 december 1978 klaar te zijn, begon op 27 juni van dat jaar het plaatselijke bouwbedrijf Kuipers met de bouw van een ruim opgezette locatie op het terrein waar ook de portocabin was geplaatst. In datzelfde jaar kreeg de jonge enthousiaste Lex Kamphuis als leidinggevend bibliothecaris de leiding over de Openbare Bibliotheek Heteren. Dat deed hij in eerste instantie, samen met de vrijwilligers Ellen Span en Stien Vermeulen, vanuit de tijdelijke portocabin.

De bouw van de bibliotheek verliep zeer voorspoedig en op 27 september van dat jaar kon de toenmalig burgemeester J.A. Bolt van de gemeente Heteren voortvarend met een troffel aan de slag om de eerste steen te leggen. Met het dichten van het dak op 23 oktober

Burgemeester J.A. Bolt legt de eerste steen van de nieuwe bibliotheek

ber werden de contouren van het gebouw duidelijk zichtbaar. En wat vooraf onmogelijk werd geacht, vond toch op precies 1 december 1978 plaats: de eerste oplevering! De benodigde inrichting had natuurlijk nog wel even zijn tijd nodig, maar op vrijdag 2 februari 1979 werd de nieuwe Openbare Bibliotheek van Heteren officieel geopend. Het gebouw was bijzonder multifunctioneel en was naast bibliotheek geschikt voor tentoonstellingen, boekpresentaties en voordrachten voor kinderen en volwassenen. Kortom, een plek waar de gebruikers op hun geheel eigen wijze gebruik van mochten maken. Een zogenoemde voorloper van onze huidige Huiskamer. Alles koek en ei zou je zeggen, maar toen minister Eelco Brinkman in 1983 besloot om vijftien miljoen gulden te bezuinigen op cultuur en vervolgens voor 1984 plannen had om nog

eens 55 miljoen te bezuinigen, zou dat voor de Provinciale Bibliotheek Centrale Gelderland, waar Heteren onder viel, een bezuiniging gaan betekenen van 2,6 miljoen gulden. Dat was ook voor Lex Kamphuis en zijn medewerkers het sein om zich aan te sluiten bij de landelijke actiedag op 11 november 1989 en dus ook in Heteren tot actie over te gaan. Er werd een slogan bedacht en een gedegen plan gemaakt. De gebruikers van de bibliotheek en de bewoners van de kerkdorpen moesten op de hoogte worden gebracht van deze desastreuze politieke plannen. Door de gemeente moest een helder signaal worden afgegeven om deze bezuinigingen van tafel te krijgen. Er werden op verschillende manieren steunbetuigingen verzameld om die aan te kunnen bieden aan de burgemeester. Met medewerking van de Heterense cultfiguur Boer Philipse werd een tractor met aanhanger opgetuigd, waarmee 'de boer' alle straten van de drie kerkdorpen van de gemeente doorkruiste. Via luidsprekers op de kar sprak hij in het Betuws dialect de volgende tekst naar de bewoners uit.

Beste minse, as gullie de striekbout nou is efkes laote staon of die stofdoek efkes opzij legge, dan motte gullie vervolges marris efkes goed nao mien luustere. De minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur Eelco Brinkman kom de nodige cente te kort minse. Dah hou in, dattie 55 miljoen wil bezuunige op de steun aan de landelijke bibletheken. Dah wil zegge, dah ok de bibletheek waar gullie op zien aangeweze de botte bijl mot hantere um de bezuunigingsdrif van Elco te doen slage. Ieder weldinkend mins kan begriepe dat dah landelijk de nodige consekvensies mit zich meebrenge. Beveurbeeld, minder boeke en tiedschrifte, minder openingstije, minder pesoneel en een aontal bibletheken zulle motte sluite. En dan hek ut nog nie ins over de hogere koste die gullie motte gaon betaole. Bezuunege bes minse, mar nie mit de botte bijl.

De rijtoer van Boer Philipse samen met de medewerkers van de bibliotheek eindigde uiteindelijk in de avond bij de gemeentelijke

ambtswoning, waar de toenmalige (waarnemend) burgemeester G.R. Bierman de ondersteunende handtekeningen en ander protestmateriaal in ontvangst nam en beloofde het te zullen doorsturen naar het ministerie van W.V.C. Of de landelijke actiedag daar verantwoordelijk voor is geweest, zullen we nooit weten maar de drastische bezuinigingen zijn uiteindelijk niet doorgegaan. De bibliotheek bevond zich weer in rustig vaarwater tot 1990, want toen vertrok directeur Lex Kamphuis naar Amerika en werd de bibliotheek daarna doorgaans geleid door invallers vanuit de bestuurlijke organisatie in Arnhem.

De overdracht van handtekeningen aan burgemeester Bierman

Vanwege de bouw van woningen/appartementen (toen al) op de locatie aan de Hyacintenstraat werd in 2010 besloten de bibliotheek te verhuizen naar de vroegere raadzaal van het voormalig gemeentehuis aan de Flessestraat. Sinds het gereedkomen van de Huiskamer in het Kwadrant moest de bibliotheek (hopelijk) nog éénmaal verhuizen en heeft zij nu een mooie prominente plaats gekregen. Eindelijk rust, zoals ook een lezer dat ervaart met een mooi boek. <

Twee Heterenaren krijgen een lintje

Wim Endendijk (links) en Hans Wassink

DOOR BERT TER HAAR, FOTO GUIDO RONCKEN | Onze samenleving kan alleen maar functioneren door vrijwilligers. Verenigingen en organisaties zouden niet zonder kunnen. Het begint veelal met de opmerking: “We zoeken nog iemand en nou lijkt ons dit echt iets voor jou.” Vrijwilligers doen dit voornamelijk zonder tegenprestatie. Om toch een vorm van beloning te bieden, worden in Nederland jaarlijks ruim 3000 mensen Koninklijk onderscheiden. In dit nummer van de Peperbus komen Wim Endendijk (81) en Hans Wassink (80) aan het woord. Beiden zijn op 24 april jongstleden benoemd tot lid in de Orde van Oranje Nassau.

Wim Endendijk

Hij is geboren en getogen in Soest. Omdat zijn zoon en gezin in Heteren wonen en Wim en zijn vrouw Irma de kans kregen om een appartement in het Boeket te kopen, verhuisden zij vorig jaar naar Heteren.

De uitreiking door de burgemeester van Soest was heel bijzonder. Wim: “Mijn vrouw heeft geprobeerd om me met een smoes naar het gemeentehuis in Soest te lokken. Toen ze echter zei dat ik een colbert moest dragen, rook ik onraad en had ik het wel door.”

Bij de plechtigheid werd Wim met acht andere gedecoreerd door de burgemeester met een erespeld en een mooie toespraak beloond. Wim is bijna twintig jaar nauw betrokken bij het in stand houden van de koren-molen ‘De Windhond’ in Soest. “Mijn voorliefde voor molens is groot. Ik heb bijvoorbeeld het plan om alle ruim 1.200 in werking zijnde molens in Nederland te bezoeken. Ik moet er nog dertig en dan heb ik ze allemaal gehad. Je bent niet zomaar molenaar. Na een studie van ruim twee jaar en een officieel examen mag je jezelf gecertificeerd molenaar bij het Gilde van Molenaars noemen.”

Vanaf zijn twaalfde tot en met zijn vijftigste jaar was Wim (bestuurs)lid en speler van de volleybalclub in Soest. “Ik heb daar zo’n beetje alle functies, inclusief die van voorzitter bekleed. Als bestuurder ben je heel veel tijd bezig met het vinden van begeleiders en trainers.”

Tenslotte was Wim actief betrokken bij de Nederlandse Klim en Bergsport Vereniging (NKBV). Omdat in de praktijk bleek dat veel deelnemers onvoorbereid aan bergtochten begonnen, heeft hij jaren trainingen gegeven.

Tijdens de laatste Nationale Molendag nam Wim officieel afscheid bij de Windhond. “Ik dacht: voordat iemand anders zegt... joh zou je er niet eens mee stoppen, heb ik zelf de beslissing genomen. Alle medewerkers snaptten dat.”

Hans Wassink

Hans is in Arnhem geboren en verhuisde net als veel andere medewerkers van de toenmalige Landbouwhogeshool in 1972 naar een huurwoning in Heteren. De passie voor het tafeltennis ontstond op het werk, waar hij in de pauzes met collega’s een partijtje speelde.

Bij de Heterense Tafeltennis Club (HTTC ’71) is Hans één van de beheerders van het sportlokaal, assistent-trainer, bestuurslid, wedstrijdsecretaris en speler van Team 3. Afgelopen competitie werden ze kampioen.

Hans: “Toen ik begon, werden we getraind door Bertus Keen, de vader van de tafeltennistoppers Trinko en Gerdie Keen. Bij mijn eerste training zei Bertus: “De voorhand is niet goed en de backhand is helemaal niets. Ik ben toen van chagrijn drie weken niet geweest. Desondanks ben ik nu 49 jaar bestuurslid bij HTTC ’71.”

De club startte in de oude sportzaal De Rauwendaal. Door een interne verbouwing verhuisden ze naar het Wapen van Heteren en vervolgens naar twee lokalen van de toenmalige Julianaschool. “Door ons zelf verbouwd met douches en een kleine bar erbij. Toen het nieuwe Dorpshart kwam, zijn we naar een ruimte bij de fysiotherapie in De Bongerd gegaan. Tegenwoordig zitten we daar in de voormalige judozaal. Deze ruimte hebben we helemaal voor ons zelf.”

HTTC ’71 heeft vier seniorenteams en twee jeugdteams en daarmee is het een redelijk grote club. Om goed te presteren zijn volgens Hans veel trainingsuren nodig. Een wedstrijddag duurt lang want een team bestaat uit drie leden, die ieder een enkelspel spelen en twee leden spelen de dubbelwedstrijd. Dat zijn dus tien wedstrijden. Hans: “Ik train op maandag, dinsdag is de clubavond. Daar speel ik vaak tegen mijn zoon Dennis. Op donderdag weer training en op vrijdag competitie. Onze trainer is Bart Barends.”

Een aanvraag voor een lintje moet geheim blijven. Hans kreeg zijn Koninklijke Onderscheiding van de burgemeester in de Vloedschuur. Achteraf bleek hem dat Bert Liethof alles georganiseerd had. “Met een ‘leugentje’ werd ik door voorzitter Bas Huitink meegenomen. Volgens hem zouden we met de gemeente spreken over het onderhoud van de zaal. Ik was in mijn normale kloffie en bij aankomst zag ik familie en de burgemeester. Toen kreeg ik pas argwaan. Ik voelde me echt vereerd en vond het een mooie waardering voor al die tijd. Ik probeerde nog even rechtstreeks met de burgemeester afspraken te maken over het onderhoud, maar dat verwees ze handig naar de ambtenaren. Ik vind het een prestatie dat we al die jaren met een kleine groep mensen en een beperkt budget het hoofd boven water hebben kunnen houden en nu ook nog een jeugdafdeling hebben.” <

Beide mannen zijn het erover eens. Het is een hele eer om een lintje te krijgen, maar je bent vooral vrijwilliger omdat je het leuk vindt.

BAZEN VAN DE

BBQ

KIES & MIX

VLEES, VIS,
VEGA & SALADES

4 VOOR

10=

DE JA VAN
JUMBO

VAN BLIJDERVEEN, Heteren, Beemdhof 38

VANUIT DE PEPERBUS

Meneer G. de meteropnemer

In een tijd waar energieverbruik en kosten de gemoeden nogal bezighouden, was dat in de jaren vijftig geen item waar men wakker van lag. Laat staan dat er sprake was van een stroommeter die je op afstand kon uitlezen. Sommige bewoners beschikten in die tijd wel over een speciale meter waar je, om elektriciteit te krijgen, kwartjes in moest stoppen.

Het gebruik in die jaren was ook lang niet zo hoog als vandaag de dag. Er werd op de meeste plaatsen gewoon met de hand gewassen en voor het koel houden van producten gebruikte men de kelder. Om iets in te vriezen huurde men een kluisje bij de plaatselijke koelcelverhuurder. De beter gesitueerden hadden centrale verwarming op kolen. 'Jan met de pet' stookte op hout of op kolen. Elektrische kacheltjes waren zeldzaam.

De elektriciteit werd geleverd door de in 1915 opgerichte Provinciale Gelderse Elektriciteit Maatschappij, oftewel de P.G.E.M. Alle leidingen waren nog niet ondergronds en voor het onderhoud van bijvoorbeeld ook het bovengrondse net waren medewerkers van de P.G.E.M in de nabijheid gestationeerd. Wij vanuit Heteren waren aangewezen op de Heer Rutten, die in de Kerkstraat in Randwijk een dependance had. Het kon zomaar zijn dat iemand 's avonds een elektrisch probleem had. Via een - in Heteren zeldzame - telefoon, kon je een melding maken of in het ergste geval zelf met de fiets naar Randwijk rijden om de heer Rutten te vragen het probleem te komen oplossen. Vaak stapte de heer Rutten dan meteen op zijn dienstfiets (met rood balhoofd) om het probleem op te lossen. Ik kan me uit mijn jeugd nog heel goed herinneren dat de beste man 's avonds laat nog op zijn fiets naar ons huis kwam om een kapotte zekering te vervangen. Een bijzondere medewerker, dat mag duidelijk zijn.

Wie zeker ook een bijzondere medewerker was, dat was meneer G. de meteropnemer. Iedere maand kwam meneer G. op zijn dienstfiets langs om bij ieder huis in Heteren de stand van de meter op te nemen. Ik heb me weleens afgevraagd hoeveel kop-

jes koffie en thee meneer G. per dag dronk. Mijn moeder zette altijd direct een kopje koffie klaar als meneer G. naast ons huis verscheen. Zeker in die tijd kan ik mij niet voorstellen dat wij de enige waren waar hij de tijd nam voor een kopje koffie. Waar hij 's morgens bij ons ook meestal even gebruik van maakte, was het lezen van de krant. Daarna besprak hij kort het nieuws met mijn moeder en vertrok weer. Meneer G. had voor een meteropnemer eigenlijk alleen een heel vervelend probleem. Hij was van nature bang voor honden. Dat is natuurlijk geen fijne eigenschap wanneer je van beroep meteropnemer bent.

Bij ons thuis hadden wij in die tijd ook een hond die in het schuurtje achter ons huis lag. Bij erg warm weer werd de hond aan een touw bij de achterdeur gelegd. De eerste keer dat meneer G. dat meemaakte kwam hij niets vermoedend om de hoek van het huis en werd plots 'vrolijk' besprongen door de hond. Door zijn val achterover bleek het touw net kort genoeg en kon meneer G. angstig opkrabbelen. In het vervolg tikte meneer G. altijd even op het raam, om niet meer geconfronteerd te worden met de hond. Daarnaast had meneer G. een bijzonder eigenaardige gewoonte. Hij wilde altijd bij de ouders van mijn schoolvriend naar de wc. Een wc waar toen nog gespoeld werd met een kan water. Dat ging dan zo: meneer G. kwam, meestal op eenzelfde tijdstip, met beide handen op zijn achterwerk het huis binnen en vroeg dan aan één van de bewoners of hij even uit de broek mocht. Bij goedkeuring liep hij blij door naar de gang om op de wc zijn behoefte te doen. Nou hadden die bewoners een herdershond, die overdag altijd achter het huis in de ren zat en alleen 's avonds en 's nachts binnen mocht. Toen de vrouw des huizes een dagje weg was en haar zoon meneer G. naar het toilet liet gaan, besloot hij lachend om de herder in de gang te laten terwijl meneer G. op het toilet zat. Vervolgens ging de zoon van huis en meneer G. de meteropnemer kon pas bij thuiskomst van de vrouw des huizes enigszins wanhopig het toilet verlaten. Maar ja, op afstand uitleesbare meters hadden hem in die tijd zijn baan gekost.

De Kerkuil

Fotoimpressie NEMO Science Tour en Kermis

De interactieve NEMO Science Tour was op zaterdag 9 mei 2026 te gast in Heteren. Wetenschappers van het NEMO Science Museum gaven toen spectaculaire demonstraties op het dorpsplein voor de Huiskamer en binnen.

Onderzoek naar leefbaarheid: Heteren is best tevreden over zichzelf, maar...

Een dorp waar ze elkaar groeten

DOOR LOUIS VAN DE GEIJN | Gemiddeld lijkt de Heterenaar redelijk te spreken te zijn over hoe het dorp er aan toe is. Het rapportcijfer voor ‘leefbaarheid’ stijgt. Al blijft er altijd wel wat te klagen, over zwerfvuil, losliggende stoeptegels en niet te vergeten: hondenpoep.

Als de cijfers niet liegen, is het humeur van de gemiddelde Heterenaar de laatste jaren zichtbaar beter geworden. Alles opgeteld kreeg het dorp vorig jaar een 7,3. In 2021 kwam daar nog een magere 6,4 uit. De meting in 2023 zat daar tussenin: 7,1. Let wel: lang niet iedereen zal zich daarin herkennen. Heterenaren zijn net mensen, zo veel hoofden, zo veel zinnen.

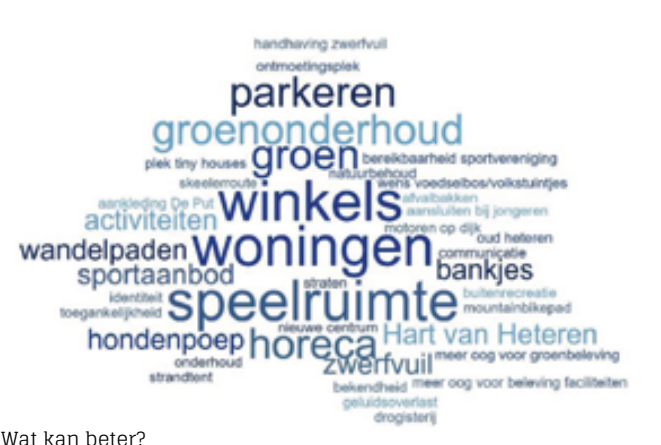
De rapportcijfers hierboven komen uit onderzoeken van studenten van de Hogeschool Arnhem Nijmegen. Aan de hand van een aantal thema’s hebben zij gevraagd wat de mensen bevalt en wat er beter zou kunnen. In 2021 namen zij de reacties mee van 101 inwoners, in 2024 waren dat er 143 en in 2025 inmiddels 232. Het merendeel van de antwoorden in deze ‘Leefplekmeter’ kwam overigens van veertigplussers.

Groeten

De hoogste cijfers krijgen de thema’s ‘identiteit’ en ‘veiligheid’,

beide zelfs een acht. Een paar opmerkingen: ‘Mensen groeten elkaar. Dat er een ontmoetingsplek is waar veel activiteiten worden georganiseerd, heeft daarbij geholpen.’ ‘Verbondenheid’ is ook een term die in dit verband vaker valt. Maar een enkeling denkt daar heel anders over: ‘Heteren was vroeger een dorp waar de sociale controle goed was. Bijna iedereen kende elkaar en je groette elkaar. Het is geen dorp meer waar de inwoners samen optrekken.’

Niet zo gunstig is het beeld op het gebied van verkeer. In een cijfer uitgedrukt komt dat neer op een 6,7. Positief is het wandelgebied in de uiterwaarden. Ook fietsers lijken niet ontevreden, hoewel men het bijvoorbeeld op de dijk en langs de Flessestraat wel gevaarlijk vindt. Dat de vaart er uitgehaald is op de Kastanjelaan en de mensen daar ook veilig kunnen wandelen, wordt gewaardeerd. Wel komt er herhaaldelijk kritiek op slordige of gevaarlijke trottoirs. De veiligheid voor de schoolkinderen bij de Brede School blijft een zorg.

Roestbakken

De rapportcijfers geven een overzichtelijk beeld, maar dat geldt allerm minst voor de nogal uiteenlopende en soms tegenstrijdige commentaren. Tegenover een gunstig oordeel van de één staat een bozige opmerking van de ander. Naast de constatering ‘Openbaar vervoer is goed geregeld. En parkeren is ook fijn’ staat bijvoorbeeld de klacht dat er een busverbinding met Wageningen mist en dat het schort aan parkeerplaatsen. Ook over de ‘roestbakken’ langs de Flessestraat en de Kastanjelaan is verschil van mening. De een waardeert ze als fraai beplante obstakels, de ander vindt ze foeilelijk.

Impressie van het impactfestival (eind februari) bij de Huiskamer

Uit die meer negatieve reacties komt wel naar voren wat de Heterenaar zoal dwars zit of ronduit ergert. Sinds jaar en dag is er vraag naar een tweede (of een derde) supermarkt in het dorp. Hoewel er een zekere tevredenheid is over de komst van de bakker en de drogist, blijft dat punt regelmatig terugkomen. Ook een bloemist wordt gemist. Overigens vond het laatste onderzoek plaats nog voordat de rijwielhandel, de cadeauwinkel en de dienspecialzaak stopten. De hoop is er nu op gevestigd dat de forse uitbreiding van het dorp aan de zuidkant meer winkeliers zal aantrekken. Wat dan weer zorgen oproept over parkeerruimte...

Als er één onderwerp is dat Heteren lijkt te verbinden, dan is dat hondenpoep. Een klaagzang in koor. Over het gedrag van de baasjes, over gebrek aan handhaving. Hoewel ook hier een afwijkende opvatting niet ontbreekt: ‘Ik vind de beperkingen voor de hond om los te lopen erg irritant. Ze jagen me het dorp uit voor een echte wandeling.’

Huiskamer

Niet zo verrassend is dat de gemiddelde Heterenaar enthousiast blijkt te zijn over de komst van de Huiskamer, de inrichting van het Hart van Heteren en het uitloopgebied achter de dijk. ‘Hart van Heteren is helemaal top! Veel voorzieningen zijn er de laatste tijd bij gekomen.’ En, ook in dit verband: ‘Het gaat beter op sociaal gebied. Mensen groeten elkaar weer. De cohesie verbetert.’ Nog één dan: ‘Heteren is een prachtig dorp om in te wonen. Het aantal voorzieningen is op peil en de sociale cohesie is geweldig.’

Minder te spreken zijn Heterenaren over de rechtstreekse invloed die zij hebben op de ontwikkelingen in het dorp. Op dat punt geeft het onderzoek de enige onvoldoende aan: een 5,9. Het beeld dat Elst alle aandacht en middelen naar zich toetrekt, is onverwoestbaar. Het is een signaal aan de gemeente én aan de

Dorpsraad. Waarin overigens volgens één van de ondervraagden te veel ‘import’ zou zitten. Een oproep aan ‘oorspronkelijke’ Heterenaren?

Jongeren

De grote afwezigheid in het onderzoek van de HAN zijn de jongeren. Van de 232 inwoners die op de laatste enquête hebben gereageerd, waren er maar twee jonger dan achttien jaar en slechts twaalf tussen de 19 en 29 jaar. Er komen dus vooral opvattingen van ouderen over jongeren aan bod en de inbreng van die groep zelf ontbreekt. Dan gaat het bijvoorbeeld over vandalisme, over zwerfvuil en overlast bij de ontmoetingsplek in het dorps hart. Tegelijk zijn er ook mensen die het opnemen voor de jeugd, die pleiten voor meer activiteiten voor jongeren, meer ontmoetingsplekken. Iemand oppert om muzieklessen voor hen te organiseren.

De HAN-onderzoekers zelf denken op basis van de uitkomsten dat er misschien kansen liggen voor de horeca. Niet zozeer om uit te breiden, maar wel om bijvoorbeeld fietsers en andere passanten aan te trekken. Zij adviseren om dit soort onderzoek vol te houden en zo de vinger aan de pols te houden. ‘Maak van monitoren een routine.’ <

Een greep uit de reacties:

- Gezellig om te wonen. Bewoners zijn vriendelijk en behulpzaam’
- ‘In Elst kan alles’
- ‘Heteren is een fijn dorp waar je ook als nieuwkomer goed kan integreren’
- ‘Veel zoi, troep en hangjongeren’
- ‘Ik woon sinds twee jaar hier en ik ben blij dat ik deze plek heb gekozen om te wonen’
- ‘Het wordt steeds beter en gezelliger in het dorp’
- ‘Wel veel gemopper, maar weinig doen. Veel ik-gedrag’
- ‘Wat een enorme verbetering met enkele jaren terug, alleen maar complimenten’
- ‘Dorp wordt verkloot door modernismen en overregulering. Ik heb liever een ouderwets dorp, anders was ik wel in een stadscentrum gaan wonen’
- ‘Een prima plek om te wonen! En ik waardeer erg wat alle vrijwilligers doen om er een fijne gemeenschap van te maken’
- ‘Ik ga hier niet meer weg’

Een tafereel zonder vorstelijke allure. En toch gaat het hier om een heuse prins, een telg van de hoogste Javaanse adel. De akker die hij bewerkt, hoort bij boerderij de Boterhoek in Heteren.

De kleine prins van de Boterhoek

Victor Laurentius

De prins achter de ploeg

De Heterense boerenfamilie Van Schaik gaf in de jaren dertig en tijdens de Tweede Wereldoorlog onderdak aan prins Noto Koesoemo. Hij was een zoon uit het grote gezin van Pakoe Boewono X, de soenan (sultan) van het toen nog machtige vorstendom Solo. Noto was al vanaf zijn veertiende in Nederland, voltooide daar de middelbare school en studeerde rechten in Leiden. In de loop van de jaren dertig zette hij zijn studie voort in Wageningen. Waarom hij uitgerekend in Heteren kwam te wonen, blijft voorlopig gissen.

Deze prins Noto kwam telkens weer op het pad van historicus en onderzoeker Victor Laurentius. Voor het eerst was dat toen hij na zijn afstuderen onderzoek deed naar de oorlogsjaren in de Betuwe.¹ Hij kwam hem opnieuw tegen toen hij jaren later in het leven dook van Peter Tazelaar – die in het beroemde verhaal van de Soldaat van Oranje de jongeman was die in smoking het strand van Scheveningen opliep.²

“Het leven van die prins is een interessant verhaal”, zegt Laurentius, “maar ik was met andere onderwerpen bezig.” Totdat hij vorig jaar dat leven samenpakte in een artikel voor het blad Bersama Magazine, een uitgave over de geschiedenis van Indonesië en de Molukken.³ “Dit is wat ik over hem had verzameld. Voor een boek is meer onderzoek nodig.” Voorlopig zal het er niet van komen.

Herinneringen

Wetenswaardigheden uit de archieven kon de auteur na reacties op deze publicatie aanvullen met herinneringen van enkele oudere Betuwnaren die de prins nog hebben meegemaakt. Die verwerkte hij in een nog uitgebreider artikel in ‘Oud Neis’, het blad van de historische kring in de Midden-Betuwe.⁴ Bep van Schaik (86), dochter van het boerenechtpaar dat prins Noto onderdak gaf, vond hem een aardig en levendig persoon. Van de Duitse bezetter trok hij zich volgens haar niets aan. Hij had een radio op zijn kamer toen dat inmiddels verboden was en daar maakte hij geen geheim van.

De prins genoot blijkbaar van het boerenleven. Hij kwam – klein van stuk als hij was – op zijn kinderfiets regelmatig bij de boerderij De Notenboom van de familie Van Lonkhuijzen aan de Randwijkse Rijndijk. Klaasje Flinterman-van Lonkhuijzen (103) wist zich te herinneren hoe hij met de Van Lonkhuijzens onder de kersenbomen een glaasje dronk. Haar broer Henk noemde hem gekscherend ‘Koninklijke Hoogheid’.

Dat hij niet van de straat was, bleek wel uit de uitnodiging die koningin Wilhelmina eind 1944 vanuit Londen aan Noto Koesoemo stuurde. Hij ging er samen met de zoon van de burgemeester van Dodewaard heen. In de Britse hoofdstad ontmoette hij de bekende schrijvers Jan den Hartog en Johan Fabricius. De laatste was een kenner van Indië en was onder de indruk van de kleine, vreemde prins.

Door zijn kleine gestalte, zijn afkomst en zijn gedrag moet prins Noto ook in de Betuwe en op de landbouwhogeschool veel aan-

Prins Noto (midden) bezocht in 1946 samen met een metgezel nog eens de familie Van Schaik.

dacht hebben getrokken. Een glamourprins zal hij niet geweest zijn, denkt Laurentius. “Dan ga je niet op een kinderfietsje heen en weer naar Wageningen.” Dat hij geen gebrek had, valt af te leiden van een anekdote die Klaasje Flinterman vertelde: als hij door een arme buurt in Wageningen reed, strooide hij daar met dubbeltjes. Zodra hij langskwam, waren de kinderen er als de kippen bij.

Wereldvreemd

Dat hij overkwam als een paradijsvogel verwondert Laurentius niet. Bij de inlichtingendienst werd hij getypeerd als ‘Prins Harlekijn’. “Hij was evengoed wereldvreemd als koningin Wilhelmina. Beiden waren opgegroeid in een gouden kooi.” Daar komt bij dat voor Indische mensen als hij de magische wereld (goena goena, de stille kracht) een reëel gegeven is.

De kleine prins zag in elk geval geen gevaar. Laurentius: “Hij leek zich onkwetsbaar te voelen.” In Nederland had de Duitse bezetter hem inderdaad met rust gelaten. Vanwege zijn status? Dat aanzien als lid van een adellijke familie keerde zich, toen hij na de oorlog terugkeerde op Java, tegen hem. De nationalistenvan, zowel in het Indonesische leger als in de ongeregelde milities die daar tekeergingen, hadden het voorzien op de oude elites, die zij versleten als collaborateurs, samenwerkend met de koloniale macht. De familie van de soenan van Solo werd opgepakt. Verkleed als een oud vrouwtje wist prins Noto te ontkomen.

Maar hij had zich verkeken op zijn onkwetsbaarheid. Begin januari 1949 kreeg de familie Van Schaik een schokkend bericht: prins Noto was op 20 december op straat door Nederlandse militairen doodgeschoten. Het is een lezing die Victor Laurentius niet overtuigend vindt. “Pas een dag later waren Nederlandse soldaten in Solo.” Misschien waren het toch diens landgenoten die deze regententelg op de korrel namen. <

Het verhaal van prins Noto Koesoemo is niet af. Victor Laurentius hoort het graag als er mensen zijn die nog herinneringen hebben, foto's en mogelijk andere informatie. Meld dat s.v.p. via info@peperbus-heteren.nl.

- 1 Victor Laurentius, De Betuwe in Stelling, Serie Osenvoren, Datema Instituut, Kesteren
- 2 Idem, Spion in smoking, Alfabet Uitgevers, Amsterdam, 2025
- 3 Idem, Een Javaanse prins in de Betuwe, Bersama Magazine, 4 juni 2025
- 4 Idem, Een Javaanse prins in de Betuwe, Oud Neis, 2026 (1)

DOOR INGE LUCAS, FOTO'S SUZANNA KOLENBRANDER | Elke inwoner heeft een eigen verhaal. Sommigen wonen al hun hele leven in Heteren, terwijl anderen pas kort geleden hun plek hebben gevonden in ons dorp. Wat brengt mensen naar Heteren? Hoe hebben zij hun eerste periode hier ervaren? En wat maakt dat zij zich inmiddels thuis voelen?

Jan van den Dool

Jan en Anneke van den Dool over een nieuw hoofdstuk in Heteren

Sinds september vorig jaar wonen Jan en Anneke van den Dool in Liefkenshoek in Heteren. Ze verhuisden vanuit Arnhem-Zuid vanwege de gezondheid van Anneke, maar het echtpaar voelt zich inmiddels helemaal thuis in het dorp. Vooral de gemoedelijkheid spreekt hen enorm aan. “Iedereen groet je hier op straat”, vertelt Jan glimlachend. “En wat er allemaal georganiseerd wordt, zoals bij de Jumbo met Pasen, dat vinden wij echt geweldig.”

Voor Jan en Anneke voelt het leven in Heteren vertrouwd. Beiden werden eind jaren dertig geboren in Capelle aan den IJssel, dat toen nog een echt dorp was. “In 1969 verhuisden we vanwege mijn werk naar deze regio”, vertelt Jan. “Eerst woonden we in Rhenen en daarna jarenlang in Arnhem-Zuid. Maar nu we weer in een dorp wonen, merken we hoe prettig dat is.”

De stap naar Liefkenshoek lijkt dan ook logisch. “Een paar jaar geleden lag ik in het ziekenhuis”, vertelt Jan. “Toen beseften we dat wonen op een plek met meer zorgvoorzieningen verstandig zou zijn.” Ze oriënteerden zich. Tijdens een bijeenkomst in de Koepelkerk in Arnhem vertelde Wilmanet Buitenhuis van Stichting Samen Zorgen over Liefkenshoek. “Toen keken we elkaar aan en dachten: dit zou zomaar eens onze plek kunnen zijn.”

Dat gevoel werd alleen maar sterker toen ze eenmaal in Heteren woonden. “Iedere vrijdagavond organiseren vrijwilligers uit de hervormde kerken van Heteren en Randwijk hier een weekafsluiting”, vertelt Anneke. “Daar gaan we heel graag naartoe.”

Daan en Femke

Zijn nieuwe woonplek inspireerde Jan ook bij het schrijven. Zijn nieuwste kinderboek uit de serie *Daan en Femke* speelt zich zelfs gedeeltelijk af in Liefkenshoek. “Het ligt nu nog bij de uitgever en komt binnenkort uit. Misschien volgt er wel een presentatie hier in het restaurant.”

“Eigenlijk begon het heel toevallig”, vertelt hij over zijn eerste kinderboek. “Mijn kleinzoon moest meer lezen van school, maar die losse leesblaadjes spraken hem totaal niet aan. Daarom schreef ik een verhaal speciaal voor en over hem.”

Dat verhaal kwam uiteindelijk bij een uitgever terecht en groeide uit tot zijn eerste kinderboek. Inmiddels heeft Jan al meerdere titels geschreven. “Ik kreeg er gewoon steeds meer plezier in.”

Een bijzonder moment maakte veel indruk op hem. Anneke glimlacht terwijl ze het verhaal begint. “Een van de verzorgenden hier kende zijn boeken.” Jan vertelt verder: “Hij vertelde dat hij als Marokkaanse jongen alle boeken van *Daan en Femke* had gelezen om Nederlands te leren en de Nederlandse gewoontes beter te begrijpen. Toen hij mijn boeken in de kast zag staan, herkende hij ze meteen. Dat vond ik echt bijzonder.”

Diepe dankbaarheid

Ondanks de aanleiding zijn Jan en Anneke heel blij met hun nieuwe woonplek. Anneke kijkt tevreden om zich heen. “We zijn diep dankbaar dat we hier samen mogen wonen.”

Heteren

Roos Verheijden vond opnieuw haar thuis in Heteren

Als ik aanbel bij het huis van Roos Verheijden, moet ik meteen denken aan Het Dorp van Wim Sonneveld. Het lied over een tijd van zandwegen, boerenerven en kinderen die eindeloos buiten speelden. Precies zo zag Heteren eruit toen Roos hier opgroeide.

Roos was drie jaar oud toen ze samen met haar ouders, Hans en Tosca Verheijden, naar Heteren verhuisde. Haar vader begon in 1973 als hoofdonderwijzer op de katholieke St. Josephschool. Het gezin woonde in de directeurswoning naast de school: in het huis waar Roos nu opnieuw haar thuis heeft gevonden.

“Het was echt een fijne jeugd”, vertelt ze glimlachend. “Ik speelde altijd buiten met vriendjes en vriendinnetjes uit de buurt.” En als dochter van de hoofdonderwijzer viel ze ook wel op. Lachend vertelt ze over de liefdesbriefjes die ze vroeger kreeg. “Daar stond dan in dat jongens me leuk vonden en dat ze het niet erg vonden dat mijn vader hoofdmeester was.” De briefjes heeft ze nog steeds. Tijdens een reünie kwamen ze jaren later weer tevoorschijn.

Toch dacht Roos vroeger niet dat ze ooit zou terugkeren naar Heteren. “Toen ik achttien was, wilde ik juist zo snel mogelijk het dorp uit.” Ze ging studeren in Haarlem en bleef daarna in het westen van het land wonen, uiteindelijk in Het Gooi.

Na het overlijden van haar vader in 2024 veranderde alles. Samen met haar man besloot ze hun huis te verkopen en terug te keren naar haar ouderlijk huis in Heteren. “Ik moest er eerst wel even over nadenken”, geeft ze eerlijk toe. “Mijn werk is in Amsterdam en Utrecht en ons sociale leven speelde zich vooral af in Het Gooi. Maar ik heb er echt geen moment spijt van gehad.”

Inmiddels voelt het dorp opnieuw vertrouwd. “Ik geniet enorm van het huis, de tuin en de omgeving vlakbij de Rijn.” Met haar twee honden maakt ze dagelijks wandelingen en leert ze steeds meer mensen kennen. “Ik spreek veel andere hondenbezitters en ook met de burens is het contact heel gezellig. Mijn vader kende veel mensen in het dorp. Die oude vrienden kom ik regelmatig tegen.”

Natuurlijk zijn er ook dingen die ze mist. “In Het Gooi struinde ik graag langs tweedehandswinkeltjes. Dat deed ik bijna wekelijks.” Maar ook daarin ontdekt ze inmiddels nieuwe plekken in de regio.

Zo is Roos, jaren nadat ze het dorp verliet, toch weer thuisgekomen in Heteren. En misschien klinkt daarom juist hier het lied van Wim Sonneveld nog altijd een beetje door. <

Roos Verheijden

L Rijschool **leeuwis**

1200 m
 Rijschool Leeuwis
 026-47 22 321
 Heteren
A50

→ Boven gemiddeld slagingspercentage
 → Zowel handgeschakeld als automatisch rijles
 → Goede, betaalbare en vlotte rijopleiding!

www.rijschool-leeuwis.nl | erick@rijschool-leeuwis.nl

Vacature
 Monteur
 binnendienst
 (fulltime)

BENNIS
 SINCE 1920

aluminium winkel-entreepuien • ramen en deuren • rolluiken
 automatische deuren • gehard glazen puien • beplatingen

Ressenerbroek 3, 6666 MP Heteren (026) 351 07 03 www.bennis.nl

SKOY
 BINNEN- EN BUITENKUSSENS
 EN MATRASSEN OP MAAT

SKOY.NL

SKOY
 OUTDOOR COOKING

SKOYOUTDOORCOOKING.NL

Verloskundige zorg - Borstvoedingsbegeleiding - Anticonceptie zorg - Echobureau

Verloskundigenpraktijk Overbetuwe

Zetten, Hoofdstraat 74
 Schuytgraaf, Wassenaarweg 40

Met oog voor de wensen en ervaringen van
 de zwangeren, kleinschalige karakter
 en een persoonlijke benadering

www.verloskundigenoverbetuwe.nl (0488) 44 03 04
 Voor dringende vragen kun je ons altijd bereiken op (06) 83 65 82 59

SKOY
 SPACOVERS
 OP MAAT

SPACOVERS.NL

SKOY
 INBOUWBAK

INBOUWBAK.NL

UIT DE HUISKAMER VAN HETEREN

Huiskamer
 van Heteren

De Hetersche kadokaart is er!

Kaarten kennen we in allerlei soorten: landkaarten, ansichtkaarten, speelkaarten en zelfs gele en rode kaarten. Een bekende soort is nog niet genoemd: de cadeaukaart of zoals het tegenwoordig vaak wordt geschreven, de kadokaart. Die zijn er veel, al worden die ook vaak bon genoemd. Denk aan de platenbon of boekenbon.

Nu verschijnt er een dezer dagen een nieuwe loot aan deze stam, speciaal bestemd voor inwoners van Heteren: de Hetersche kadokaart.

Heteren kent ook al de Hetersche spaarpas. Beide producten kunnen prima naast elkaar bestaan en elkaar aanvullen. Met de spaarpas spaar je punten waarmee korting mogelijk is bij aankopen in plaatselijke winkels. De kadokaart is niet bedoeld om zelf te sparen, maar om, zoals het woord al zegt, cadeau te doen.

Hierbij snijdt het mes aan twee kanten: je doet de ontvanger een groot plezier en geeft hem of haar tevens de mogelijkheid om zelf te beslissen over de besteding. Daarnaast is het een geweldige steun in de rug van de plaatselijke ondernemers, omdat de kaart alleen in Heteren kan worden besteed.

De kadokaart is vanaf nu te verkrijgen in de Huiskamer van Heteren. Er zijn kadokaarten met een waarde van 10, 25 of 50 euro. Er wordt vermeld in welke winkels de kaart kan worden besteed.

Met de introductie van de kadokaart wil de stichting Hart van Heteren niet alleen het lokaal besteden stimuleren, maar ook mogelijkheden openen om inwoners die het financieel moeilijk hebben, op een laagdrempelige en waardige manier te ondersteunen. Initiatiefnemer Ronnie Groenewold ziet in de toekomst mogelijkheden voor maatschappelijke organisaties om de kadokaart in te zetten voor hun steunacties.

Dus: ben je op zoek naar een cadeau dat altijd goed valt én de lokale ondernemers steunt? Met de Hetersche kadokaart geef je meer dan alleen een leuk presentje. Je geeft de vrijheid om lokaal te kiezen, te shoppen en te genieten bij ondernemers in Heteren. Een origineel cadeau met een lokale waarde.

Wil jij jouw personeel en/of relaties verrassen met de Hetersche Kadokaart? Neem dan contact met ons op via info@hartvanheteren.nl. Omdat het hierbij vaak gaat om meerdere exemplaren, denken we graag met je mee.

Hier verkrijgbaar **Huiskamer**
 van Heteren

Hetersche spaarpas & kadokaart

Geef jezelf een spaarpas of schenk iemand een kadokaart. Geniet van iets leuks, lekkers of handigs bij alle deelnemende winkels in ons dorp.

Haal nu je spaarpas of kadokaart!

Door Jos Bode

DOOR JOHAN KROES, FOTO'S SUZANNA KOLENBRANDER | Toen wethouder Wijnte Hol op 4 mei tijdens de Nationale Dodenherdenking in Heteren het oorlogsverhaal van de 82-jarige Ko Rutjes vertelde, maakte dat nieuwsgierig naar meer. Want achter dat verhaal blijkt een heel leven schuil te gaan: van oorlog en verlies tot techniek, ondernemerschap, tegenwind en uiteindelijk ook rust.

De redding van Ko

Ko werd geboren op 22 juli 1944, op de steenfabriek in Heteren. “Ik heb alles meegemaakt zonder het te weten.” Zijn vader Jan werkte daar als stoker. Hij was in 1941 vanuit Deest naar Heteren gekomen, omdat hij anders in Duitsland te werk gesteld zou worden. Na Market Garden kwam Heteren letterlijk tussen twee fronten te liggen. Aan de overkant zaten de Duitsers, aan de andere kant de geallieerden. Ko’s vader zag hoe een Amerikaans vliegtuig werd neergeschoten en neerstortte, op de plek waar nu de plas ligt. “Zo dichtbij was het allemaal.”

Toen het te gevaarlijk werd, moest het gezin weg. ’s Nachts vertrokken ze, te voet naar Zetten. Ko was nog maar een baby. Zijn moeder was uitgeput en kon hem nauwelijks meer voeden. “Ik was er zo slecht aan toe dat ik niet meer huilde. Ik deed alleen mijn mond open en dicht.”

Blik met poeder

Een Engelse arts gaf zijn moeder een blik met poeder, waarmee ze een mengsel kon maken om hem in leven te houden. Dat blik heeft Ko nog altijd. Zijn moeder kraste er later met een haarspeld in: ‘de redding van Ko’.

Na Zetten trok het gezin verder, via Dodewaard en met roeiboten over de Waal, naar Deest. Daar kwam Ko’s moeder vandaan. Het leek veiliger, maar ook daar kwam de oorlog binnen. Vlak achter het huis stond Brits materieel. Dat maakte het dorp tot doelwit. Een granaat sloeg door een klein raampje naar binnen en ontplofte in het achterhuis. Het hele gezin was daar. Ko lag in de kinderkamer, met een veren kussen over zich heen. Waarschijnlijk heeft dat zijn leven gered. Later werden er granaatsplinters in het kussen gevonden.

Zijn zus Riet, tien jaar oud, en zijn broer Wim, twaalf jaar oud, kwamen om het leven. Ook een oom overleed aan zijn verwondingen. “Mijn vader heeft er nooit echt over kunnen praten. Mijn moeder wel. Jaren later, in 1951, gingen we voor het eerst terug naar het huis in Deest. Ik was toen zeven jaar. Ik heb mijn vader nooit zien huilen. Maar daar wel. Dat emotioneert mij nog steeds.”

Vrij

Na de oorlog keerde het gezin terug naar Heteren. In 1948 verhuisden ze naar de Polderstraat, later naar de Tulpenstraat. Zijn jeugd noemt Ko vooral vrij. De natuur trok hem, maar later kwam daar de techniek bij. Toen Ko zeven was, kreeg hij zijn eerste Mecanodoos. “Daar leer je meer van dan je denkt.” Hij wilde carrosseriebouwer worden, maar dat beroep verdween. Dus ging hij naar de lagere technische school in Wageningen. Een strenge opleiding. “Bijna militaristisch, maar ze wisten hoe ze je iets moesten leren.” Een keer gooide hij per ongeluk een natte spons in het gezicht van een leraar. Voor straf moest hij het materialenboek overschrijven. “Hoe lang ik daarover deed? Twee weken! Hele kleine lettertjes. Maar toen wist ik wel wat erin stond.” Zijn leerboeken heeft hij nog altijd.

Ko voor zijn huis

Tweewielers

Ko begon zijn loopbaan in een meubelmakerij in Arnhem. Daarna ging hij werken bij aannemersbedrijf Kuipers in Heteren. Daar verdiende hij het dubbele. “Bij de meubelmakerij kreeg ik 12,50 gulden per week. Bij Kuipers 25 gulden en zaterdags vrij!” Hij werkte als timmerman op de bouw en in de werkplaats. Maar het zware werk eiste al vroeg zijn tol. Bij een klus in Wageningen, waar hij met kozijnen liep te sjouwen, verdraaide hij zijn rug. “We waren jong en hartstikke sterk”, zegt hij. Maar daarna kon hij zich nauwelijks meer bewegen en belandde hij wekenlang in de ziektewet.

Juist in die periode kwam Wim Hendriksen langs, die een tweewielerwinkel had op de plek waar Ko nu nog altijd woont. Ko kende hem via de schietvereniging en hielp al vaker mee in de zaak. Fietsen en bromfietsen waren hem bovendien niet vreemd: thuis moest hij die altijd zelf onderhouden. “Mijn vader was daar streng in. Geld voor nieuwe fietsen was er niet. Dus ik moest wel.”

Op 9 mei 1968 nam Ko het bedrijf van Wim Hendriksen over. Eerst had hij alleen de garage, met een tijdelijke winkelvergunning, en de winkel zelf. In 1969 kocht hij ook het huis erbij. De winkel liep geweldig. “We draaiden als een tierelier.” Ko kocht fietsen en bromfietsen van Gazelle, Union, Sparta, Batavus en Puch. Ko maakte dagen van achttien uur. “Maar je was jong en sterk. En ik had een vrouw die honderd procent meewerkte.”

Tonny

Die vrouw, dat was Tonny waar Ko in 1966 verkering mee kreeg. “Ze vroeg of ze een keer mee mocht op de motor. Aan het eind pakte ik haar hand vast en die heb ik nooit meer losgelaten.”

Lees verder op de volgende pagina

Vervolg van de vorige pagina

Tonny handbalde op hoog niveau. Ze was keepster van het Oostelijk Nederlands elftal en speelde wedstrijden in België, Praag, Duitsland en verder door Europa. “Sportvrouw in hart en nieren. Daar leefde ze voor.”

Maar Ko denkt dat die sport haar uiteindelijk ook veel schade heeft gedaan. Ze kreeg ballen tegen haar hoofd, viel hard op de grond en speelde door. “Toen was het: aspirine en weer door. Onverantwoord hoe dat ging.” Jaren later kreeg ze TIA’s. “De vierde werd haar dood. Ik was erbij, hier in de keuken.” Ze kregen één dochter, Maureen. Meer kinderen mochten er niet komen, door een bekkenbreuk die Tonny tijdens het handballen had opgelopen en verzwegen had om te kunnen blijven spelen. “Daar hebben we het wel heel moeilijk mee gehad.”

Niet klein te krijgen

Als een hecht team werkten ze in de winkel, maar het succes was zo groot dat Ko eigenlijk moest uitbreiden. Maar juist daar liep hij vast. De gemeente trok de tijdelijke winkelvergunning voor de garage in, waardoor hij met zijn bedrijf niet verder kon. “Ik wilde mee in de vaart der volkeren”, zegt hij. “Maar ze zeiden: blijf maar boerenfietsenmaker.”

In 1977 verkocht Ko de winkel. “Ik heb een potje zitten janken”, zegt hij eerlijk. Daarna ging hij nog drie jaar terug naar aannemersbedrijf Kuipers. Maar het zware werk ging niet meer. Uiteindelijk werd een afwijking in zijn rug vastgesteld. Ko was 36 toen hij in de WAO terechtkwam. “Twee jaar therapie bij het Radboud, maar het was niet meer te genezen. Ze zeiden: ga maar doen wat je graag doet.”

Dus bleef Ko repareren, slijpen, maken en bewerken. Samen met Teun begon hij een VOF voor reparatiewerkzaamheden en metaalbewerking. Ook in de strijd rond de komst van het nieuwe centrum liet Ko zich niet zomaar wegduwen. Hij vond vernieuwing prima, maar niet ten koste van zijn huis en bedrijf. Er zou een discounter (Aldi) op de plek van zijn huis moeten komen. Ko procedeerde tot aan de Raad van State. “Ze hebben vaak geprobeerd mij weg te zetten, maar ze zullen mij nooit klein krijgen.”

Hij vocht ook voor de rode beuk vlak bij zijn huis. “Dat die er nog staat, is ook mijn werk.” Over het nieuwe centrum is hij dubbel. Het nut en de noodzaak begrijpt hij, maar het had van hem lichter, vrolijker en minder kolossaal gemogen.

Rust

Dit jaar volgde Ko een ‘Alphacursus’, een introductiecursus over het christelijk geloof. De aanleiding lag onder meer in een bijna-doodervaring tijdens het plaatsen van een pacemaker. “Toen heb ik duidelijk gezien dat er een andere wereld is. Ik beseftte: er is meer dan alleen een centrumplan en een gemeente die niet meewerkt.” De Alphacursus bracht hem rust. Misschien juist nu, nu hij na al die jaren ook met zijn bedrijf wat gas terugneemt. “Geen seconde spijt van gehad. Na alle tegenwind die ik heb gehad, geeft het geloof mij echt rust en vertrouwen.” <

Lize en Demi

Heeft de spaarpal zijn doel gehaald?

In mei 2025 werd in de Flessestraat ter hoogte van de scholen in Heteren een zogenaamde spaarpal geplaatst. Het is een soort flitspaal die correct rijgedrag belooft. Wanneer de automobilist op de Flessestraat zich aan de snelheid van 30 km/u houdt, dan werd er een eurocent toegevoegd aan het totaal.

Na een geslaagde handtekeningenactie van Demi en Lize, die beiden nog op de Koningin Julianaschool zitten, besloot de gemeente de verkeerssituatie te bekijken. Na een bezoek van de wethouder werd al snel besloten om de spaarpal te plaatsen, waarbij een maximumbedrag van € 1.500,00 kon worden opgehaald. De Provincie Gelderland plaatste de spaarpal en het spaarbedrag werd betaald door de Gemeente Overbetuwe. Het opgehaalde spaarbedrag kon door de scholen aan een goed doel worden besteed.

Snelheid verminderen

De spaarpal was vooral bedoeld om de automobilist bewust te maken van hun rijgedrag en de situatie op de Flessestraat beter in

te schatten. De Flessestraat is al grotendeels opnieuw ingericht, maar bij de basisscholen nog niet.

Geld besteed

Het maximale bedrag van € 1.500,00 werd ook daadwerkelijk gehaald met behulp van de in Utrecht gehuurde paal. Beide scholen kregen dit bedrag om samen te besteden. Basisscholen Tuin17 en Koningin Julianaschool zijn in overleg met de gemeente hoe dit geld besteed gaat worden. De intentie is om de opbrengst te besteden aan projecten om de scholen meer zichtbaar en duurzaam te maken in de gemeenschap en in het verkeer.

Doel gehaald

Het spaarpal-project is in meerdere gemeenten uitgevoerd. Sommige gemeenten zien wel een tijdelijke bewustwording, maar een herinrichting van een verkeerssituatie geeft meer effect en heeft geen tijdelijk karakter. In de gemeente Nijmegen hebben ze een vergelijkbaar experiment uitgevoerd en daaruit bleek het effect vooral tijdelijk te zijn. Na het weghalen van de paal was het remmende effect direct verdwenen. Zij gaven zelfs op andere plaatsen in Nijmegen de voorkeur aan andere projecten, omdat zij het naar school brengen van kinderen met de auto op deze manier niet willen verheerlijken. Ondanks dat het doel van de spaarpal zeer kindvriendelijk is en het een heel positieve sfeer binnen het dorp geeft, mist het project een uitwerking op de lange termijn. De spaarpal was mooi, maar nu opnieuw naar de tekentafel voor verkeersveiligheid op de Flessestraat. <

INSTALLATIESERVICE KUNST IN HETEREN

Al meer dan 40 jaar specialist op het gebied van:

- Gas, water, verwarming & isolering werkzaamheden
- Koeling & ventilatie-techniek
- Duurzame techniek o.a. warmtepomp, zonnepanelen & zonnepanelen
- Uitgevoerd in nieuwbouw, verbouw en utiliteitsbouw
- Onderhoud van gas- en warmtepomp toestellen d.m.v. onderhoudscontract
- Installatie door ervaren monteurs met vakmanschap

PERSOONLIJK CONTACT EN EEN INDIVIDUELE BENADERING STAAT BIJ ONS CENTRAAL

Onze werkzaamheden lopen uiteen van diverse foodwiers projecten tot het aanleggen van complete installaties op het gebied van sanitair (drinkwater-, afvoer- en gasinstallaties) en verwarmingsinstallaties. Wij leveren, monteren en onderhouden verwarmingsketels, combi ketels, gasboilers en gevelketels. Tevens plaatsen wij duurzame systemen zoals warmtepompen en zonnepanelen.

Installatieservice Kunst
 Weerbroek 18, 6666 MN Heteren
 026 472 20 40 - info@kunst-heteren.nl
 www.kunst-heteren.nl

Buik Baby Borst

Zwanger?

Schrijf je in bij verloskundigenpraktijk Buik Baby Borst in Zetten (Overbetuwe)

Buik Baby Borst

Marijke Juijns & Femke van der Laan

Verloskundigenpraktijk Buik Baby Borst

Juliaoplein 11
6671 CA Zetten
06-20080015

info@buikbabyborst.nl
#buikbabyborst

www.verloskundigenpraktijkbuikbabyborst.nl

DIRECT DE BESTE PRIJS!

WIR SIND REDDY!

De beste **kwaliteit** en **functionaliteit** tegen een **scherpe prijs**, dat staat bij Reddy voorop. We werken uitsluitend samen met A-merk leveranciers en leveren voor elke behoefte en elk budget een passende oplossing.

REDDY KEUKENS HETEREN

MUSKUSHOUWSESTRAAT 20 • 6666 MC HETEREN • 026 4743640 • www.reddykeukens.nl

IN DE KEUKEN ALLES REDDY

VAN DE DORPSRAAD

Heteren op koers voor een vitaal dorp!

Velen van jullie hebben vast weleens gehoord van het bestaan van Dorpsraad Heteren. Maar wat doet de Dorpsraad eigenlijk? De vrijwilligers van de Dorpsraad zetten zich actief in voor de leefbaarheid, toekomstbestendigheid en ontwikkeling van Heteren. Daarbij behartigen zij het algemeen belang van inwoners, verenigingen en maatschappelijke organisaties in het dorp. De Dorpsraad fungeert als aanspreekpunt en gesprekspartner voor de gemeente, provincie en andere instanties. Daarnaast brengt de Dorpsraad inwoners, organisaties en lokale partijen met elkaar in verbinding. Door signalen uit het dorp op te halen, belangen samen te brengen en verschillen te overbruggen, probeert de Dorpsraad bij te dragen aan breed gedragen oplossingen en initiatieven die passen bij Heteren. Ook denkt de Dorpsraad actief mee over onderwerpen zoals woningbouw, verkeersveiligheid, voorzieningen, leefbaarheid en maatschappelijke ontwikkelingen binnen het dorp.

Sinds Dorpsraad Heteren, samen met inwoners en maatschappelijke organisaties, in 2013 in opdracht van gemeente Overbetuwe het Dorpsontwikkelingsplan (DOP) opstelde, vormt dit document de basis voor een vitale toekomst van Heteren. In 2023 is deze visie opnieuw getoetst via een dorpsbrede enquête en diverse bijeenkomsten. Daarbij zijn bestaande wensen bevestigd, nieuwe ideeën opgehaald en actuele prioriteiten aangescherpt. Daarmee blijft het DOP ook vandaag de dag het fundament onder de koers en inzet van ons als vrijwilligers. *Heb jij het DOP al eens doorgebladerd op onze website?*

Heteren doet veel, dus bereiken we veel

Het DOP is tot dusver nog altijd de enige integrale visie op een vitaal, leefbaar en toekomstbestendig Heteren, terwijl men binnen de gemeente vaak nog vooral vanuit het eigen beleidsterrein naar het dorp kijkt. Maar beleidsterreinen en ontwikkelingen hebben invloed op elkaar en kunnen elkaar juist enorm versterken. Samenhang tussen alle beleidsterreinen is cruciaal om tegen de stroom in te kunnen zwemen. En dat lukt, want waar in veel dorpen de voorzieningen juist afnemen, krijgt Heteren er juist voorzieningen bij. Het DOP stimuleert ons om niet alleen te kijken naar het probleem van de dag, maar steeds de brede leefbaarheid en de lange termijn voor Heteren centraal te blijven stellen.

Hoewel het DOP destijds in opdracht van de gemeente is opgesteld, heeft het helaas nooit een formele status gekregen binnen gemeentelijk beleid. Dat betekent dat wij bij veel ontwikkelingen opnieuw

aandacht moeten vragen voor de wensen en ambities uit het plan en opnieuw moeten onderbouwen waarom bepaalde keuzes belangrijk zijn voor de toekomst van Heteren.

Dat vraagt niet alleen veel inzet, maar ook veel eigen initiatief, gezamenlijkheid, creativiteit en doorzettingsvermogen. Regelmatig zoekt Heteren proactief naar manieren om processen in beweging te krijgen en verschillen tussen partijen te overbruggen. Soms betekent dit ook dat Heteren zelf fondsen werft, experts inschakelt, onderzoeken laat uitvoeren of alternatieve oplossingen uitwerkt om te laten zien hoe het wél kan.

Resultaten waar Heteren trots op kan zijn

De inzet van Heteren heeft de afgelopen jaren bijgedragen aan zichtbare resultaten, zoals de ontwikkeling van Hart van Heteren (2024), Huiskamer van Heteren (2023), de Hetersche Waarden (2022), diverse ontmoetingsplekken, de nieuwbouw van Zorgcentrum Liefkenshoek (2014), Brede School de Vogeltuif (2011) en MFC De Bongerd (2010).

Inmiddels is ongeveer 60% van de plannen uit het DOP gerealiseerd, 20% in ontwikkeling en 20% nog in voorbereiding. Op de website van Dorpsraad Heteren vind je nu meer informatie over welke projecten al zijn gelukt, waar we als dorp nu mee bezig zijn en wat daar de status van is. Toch is dit overzicht nog zeker niet compleet. Kom voor meer informatie dus ook zeker eens naar onze openbare vergaderingen of bekijk op de website onze presentatie van 22 januari 2026. Toch zijn er ook veel wensen die we niet kunnen oppakken. Projecten vragen vaak namelijk een lange adem en we komen altijd handjes tekort.

Collectief van Dorpsraden

Om in een steeds complexer speelveld toch tot doorbraken en versnelling te komen, moeten we ook beter en slimmer samenwerken. Dorpsraden lopen daarbij vaak tegen dezelfde uitdagingen aan. Op initiatief van andere dorpsraden hebben we daarom gekeken waar we elkaar kunnen versterken en samen in op kunnen trekken. Zo hopen we de samenwerking met onder andere de gemeente, gemeenteraad, andere overheden en ontwikkelaars nog verder te verbeteren om tot nog meer successen te komen.

Meer weten?

Bekijk het Dorpsontwikkelingsplan, de enquêteresultaten uit 2023, onze presentatie van de laatste openbare vergadering én uitgebreide informatie over lopende projecten op: www.dorpsraadheteren.nl

Sinds de opening van het Hart van Heteren, inmiddels zo'n drieënhalf jaar geleden, is Mark de Boef een vertrouwd gezicht in het dorp. Met zijn brasserie De Boef heeft hij een plek gecreëerd waar gastvrijheid, sfeer en kwaliteit samenkomen. Mark kijkt terug op zijn reis: van het moment dat zijn moeder in Elst over de nieuwbouwplannen las, tot waar hij vandaag staat.

Van droom naar dorpsplek: Mark de Boef en Brasserie De Boef

"Sinds mijn zeventiende in de horeca"

"Als sinds mijn tijd op de hotelschool werk ik in de horeca", vertelt Mark. Die achtergrond maakt volgens hem een duidelijk verschil. "Er zijn niet veel koks die via de hotelschool zijn opgeleid, en dat merk je als gast. Je leert daar dat niet alleen het eten belangrijk is, maar dat sfeer, service en beleving één geheel vormen." Voor Mark ligt de focus dus niet alleen op het bord. Hij kijkt naar het totaalplaatje, met als doel dat gasten zich welkom voelen en graag terugkomen.

De stap naar een eigen restaurant

Een eigen restaurant was altijd al een droom. Die droom werd werkelijkheid in Heteren, al ging dat niet zonder uitdagingen. "Eigenlijk begint het restaurant nu pas echt de sfeer te krijgen die ik voor ogen had", zegt Mark. "Het liefst wil je alles in één keer perfect doen, maar dat is simpelweg niet haalbaar als je alles zelf moet opbouwen."

Nog steeds werkt hij gemiddeld zo'n zeventig uur per week. In combinatie met een jong gezin is dat soms een uitdaging. Daarom experimenteerde hij met openingstijden om een betere balans te vinden. Tegenwoordig is brasserie De Boef geopend van donderdag tot en met zondag. De rest van de week staat in het teken van catering.

Blij en verrast naar huis

"Mijn doel is dat gasten blij en verrast de deur uitgaan", zegt Mark. Dat bereikt hij door toegankelijkheid te combineren met kwaliteit. Hij legt de lat bewust hoger dan gemiddeld en besteedt veel aandacht aan presentatie en smaak. "De aandacht voor gerechten zie ik de laatste jaren vaak afnemen. Dat mis ik. Daarom zorg ik dat elk bord dat hier de keuken uitgaat klopt, van smaak tot presentatie." Mark experimenteert graag. Soms werkt hij weken aan het ontwikkelen van de perfecte marinade. "Maar juist dát maakt dit werk zo mooi."

Trots op zijn team

Sinds de opening is brasserie De Boef ook een plek geworden waar jonge mensen uit Heteren werkervaring opdoen. "Werken met jongeren heeft mij ook veel geleerd", vertelt Mark. "In het begin heb ik best wat leergeld betaald. Ik wilde de werkgever zijn die ik zelf vroeger had willen hebben, maar zo werkt het niet altijd." Inmiddels heeft hij zijn eigen stijl gevonden, met resultaat: meerdere medewerkers werken er al ruim tweeënhalf jaar. "Daar ben ik trots op."

Een blik op de toekomst

Nu de brasserie het niveau heeft bereikt waar hij jarenlang naartoe heeft gewerkt, kijkt hij alweer vooruit. Zijn volgende stap? Het verder uitbouwen van zijn cateringactiviteiten. Binnenkort zet Mark daarin de eerste concrete stappen, onder meer door zijn diensten overzichtelijk op zijn website te presenteren.

Waar gasten in de brasserie naar hem toe komen, werkt het bij catering precies andersom. "Ik kom juist naar de klant toe. Daarom vind ik het belangrijk om goed te weten waar ik terechtkom", legt hij uit. "Het liefst ga ik eerst in gesprek, zodat ik de wensen echt kan vertalen naar iets persoonlijks." Met die aanpak blijft Mark trouw aan wat hem onderscheidt: aandacht voor detail, kwaliteit en een beleving die verder gaat dan alleen het eten.

Een plek in het hart van het dorp

Wat begon als een idee na een krantenartikel, is uitgegroeid tot een vaste waarde in Heteren. Met brasserie De Boef heeft Mark niet alleen zijn droom waargemaakt, maar ook een plek gecreëerd waar dorpsgenoten samenkomen; voor goed eten, een fijne sfeer en een warm welkom. <

Mark de Boef

Onze Alleen Thuiswerkzaam 300, Heteren
06-26 46 01

Alexeen
Beauty & Barber

Perfekte stop
tijdens of na
een fietstocht

DE BOEF

Lunch • Diner • Catering

Het Kwadrant 8, 6666 AR Heteren info@deboef.nl www.deboef.nl
Wij zijn open van donderdag t/m zondag van 12.00 tot 21.00 uur

HILVIS
UW VISSPECIALIST

Iedere zaterdag op het Heterense marktplaatsplein
van 9.30 - 14.30 uur hilvis.nl

LOWA
steep & more

BRUGMAN
SCHOENEN EN SPORT
VERKRIJGBAAR BIJ:

BENNIS
aluminium winkel-entrepuien
ramen en deuren • rolluiken
automatische deuren
gehard glazen puien
beplatingen

Vacature
buitenmonteur
fulltime

Ressenerbroek 3, 6666 MP Heteren (026) 351 07 03 www.bennis.nl

BLAAK
VERZEKERINGEN

FINANCIEEL ADVIES VOOR IEDEREEN

VERZEKERINGEN HYPOTHEKEN BANKZAKEN PENSIOENEN

ELST WIJCHEN HETEREN ZETTEN

Ad Bos
De Echte Bakker

Molendam 3, tel. (0344) 64 13 04, Ochten
Schoolweg 2, tel. (0318) 30 76 08, Elst
Beemdhof 40, tel. (026) 78 51 451, Heteren

www.adbos.echdebakker.nl

Sporten in warmtecabines
comfortabel | privé | extra effectief | persoonlijke begeleiding

Beleef

BOEK NU JOUW GRATIS PROEFLES

SKIN BLISS
DUO GLOW
Een glow moment samen

Moeder & dochter duo treatment

€129
voor 2 personen

Vanaf 1 juli
Het Kwadrant 4 • Heteren

Bepoort aantal duo plekken beschikbaar

Reserveer via 06 - 193 255 43

**Kinder-
opvang
bij Skar.**

skar.nl **Skar**

Actie!
GRASKAAS
2020: Lekker maalt!

13,95
KILO

Actie!
OUDE KAAS
Stemprij:

13,95
KILO

Actie!
BOEREN GRASKAAS
Super romig

16,95
KILO

Actie!
Minder vet, minder zout,
LICHT GERUPT
en GERUPT

18,95
KILO

TOPPER!

Op vertoon
van deze bon:
50% introductie
korting

**Verfrissende
huisgemaakte
ijsthee**

NIEUW!

**Huiskamer
van Heteren**

CHIP JE DIER!
Gedurende de maanden juni en juli profiteert u
bij ons van een aantrekkelijke actie op het
chippen van uw huisdier.

Een chip is een klein hulpmiddel met een grote impact:

- Snelle identificatie van uw dier
- Grotere kans om weer thuis te komen
- Blijvende identificatie die niet verloren kan gaan
- Essentieel bij reizen naar het buitenland

Lingehoeve

KIES & MIX
4 VOOR
10,-

HOOR IK DAAR HET
BBQ
ALARM?

DE JA VAN JUMBO

Hubo

#Hubohelpt

Hubo Heteren

Dorpsstraat 42
6666AH Heteren

026 4722571

hubo.nl/heteren

heteren@hubo.nl

maanden juni en juli
2+1 gratis!

KAPALON
PIKI'S
SINCE 2008

mix en match het hele assortiment

NIEUW

DE DRIES 20 HETEREN

Type: Eengezinswoning Perceelopp.: 115 m²
 Bouwjaar: 1999 Aantal kamers: 5
 Woonopp.: 124 m² Energielabel: A
VRAAGPRIJS: € 439.000,- K.K.

NIEUW

RANONKELSTRAAT 30 HETEREN

Type: Eengezinswoning Perceelopp.: 120 m²
 Bouwjaar: 1972 Aantal kamers: 5
 Woonopp.: 117 m² Energielabel: B
VRAAGPRIJS: € 375.000,- K.K.

NIEUW & VERKOCHT

VICARIE 5 HETEREN

Type: 2-Onder-1-kapwoning Perceelopp.: 315 m²
 Bouwjaar: 1999 Aantal kamers: 7
 Woonopp.: 178 m² Energielabel: B
VRAAGPRIJS: € 645.000,- K.K.

NIEUW & VERKOCHT O.V.

ONZE LIEVE VROUWESTRAAT 52 HETEREN

Type: Geschakelde woning Perceelopp.: 361 m²
 Bouwjaar: 1976 Aantal kamers: 5
 Woonopp.: 128 m² Energielabel: D
VRAAGPRIJS: € 450.000,- K.K.

NIEUW & VERKOCHT O.V.

LIGUSTERSTRAAT 17 HETEREN

Type: Eengezinswoning Perceelopp.: 145 m²
 Bouwjaar: 1972 Aantal kamers: 5
 Woonopp.: 113 m² Energielabel: B
VRAAGPRIJS: € 399.000,- K.K.

GRATIS WAARDEBEPALING VAN UW WONING?

MAKELAARS & HYPOTHEKEN

**BEL ONS:
 (0488) 42.00.44**

funda

NIEUW

KRUIDENIER 5 ZETTEN

Type: 2-Onder-1-kapwoning Perceelopp.: 329 m²
 Bouwjaar: 1994 Aantal kamers: 5
 Woonopp.: 122 m² Energielabel: B
VRAAGPRIJS: € 579.000,- K.K.

NIEUW

WEEGBREE 58 ZETTEN

Type: Hoekwoning Perceelopp.: 182 m²
 Bouwjaar: 2022 Aantal kamers: 5
 Woonopp.: 148 m² Energielabel: A+++
VRAAGPRIJS: € 575.000,- K.K.